

متن پرسش

سلام: در سائیتی ادبی شعری بود ظاهرا سیاسی و مخالف نظام. حقیر بنا به مصالحی اثر را به صورت عرفانی تاویل کردم و نکات عدیده ای ذیلش نگاشتم همچنین همین بلا را سر چند اثر دیگر هم درآورده ام حال سوالم اینست که با توجه به اینکه این بندگان خدا روحشان ازین مطالب بی خبر است آیا امکان ندارد قرآن و احادیث هم خالی از عرفان (مقصود عرفان محی الدینی یا سایر دستگاه های عرفانی اگر باشند) باشد و استنادها همه تاویل باشند (عجیب این شیوه تاویل شیخ اکبر در نقد شعرها به کارم می آید)

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در قرآن و احادیث، مبنا و ملاک، توحید است و لوازم توحید. حال اگر تأویلاتی که بزرگان دین دارند در بستر توحید و لوازم آن باشد، پذیرفته می شود زیرا حضرت صادق (ع) در مورد قرآن می فرمایند: «کِتَابُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى أَرْبَعَةِ أَشْيَاءَ عَلَى الْعِبَارَةِ وَ الْإِشَارَةِ وَ اللَّطَائِفِ وَ الْحَقَائِقِ فَالْعِبَارَةُ لِلْعَوَامِّ وَ الْإِشَارَةُ لِلْخَوَاصِّ وَ اللَّطَائِفُ لِلْأَوْلِيَاءِ وَ الْحَقَائِقُ لِلْأَنْبِيَاءِ» [۱] کتاب خدای عز و جل دارای چهار چیز است: «عبارت»، «اشارت»، «لطایف» و «حقایق». «عبارت» برای عوام است و «اشارت» برای خواص و «لطایف» برای اولیاء و «حقایق» برای انبیاء.

ملاحظه بفرمائید کتاب خدا که بهترین متن برای تفکر است بر چهارگونه است. آدم های عادی از طریق عبارتش با آن رو به رو می شوند. ولی این کتاب بر اشارت هم استوار است. حال سؤال این است که در کتاب خدا اشارت به کجاست؟ شما با عبارت روبرو می شوید و آن را می فهمید ولی می فرمایند: این قرآن علاوه بر عبارت، بر اشارت هم استوار است و معلوم است اگر بخواهیم به اشارات کتاب خدا دست باییم باید شخصیت دیگری از خود را به میان آوریم و به تعبیر روایت باید از خواص بشویم. موفق باشید